

ĐỀ KHẢO SÁT CHẤT LƯỢNG – THCS MỸ ĐÌNH 1 (2024 – 2025)**MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 9****Thời gian làm bài: 90 phút****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****I. PHẦN ĐỌC - HIỂU (4,0 điểm)**

Đọc văn bản sau:

BỨC TRANH QUÊ

*Quê hương đẹp mãi trong tôi
 Dòng sông bên lở bên bồi uốn quanh
 Cánh cò bay lượn chòng chành.
 Đàn bò gặm cỏ đồng xanh mượt mà
 Sáo diều trong gió ngân nga
 Bình yên thanh đạm chan hòa yêu thương
 Bức tranh đẹp tựa thiên đường
 Hồn thơ trôi dạt nặng vương nghĩa tình.*

(Hà Thu)

Câu 1. (0,5 điểm). Bài thơ trên được sáng tác theo thể thơ nào? Chỉ ra dấu hiệu để xác định thể thơ đó?

Câu 2. (1 điểm). Trong bài thơ, nhà thơ đã gọi nhắc đến những hình ảnh nào? Những hình ảnh đó góp phần thể hiện vẻ đẹp gì của “Bức tranh quê”?

Câu 3. (1.0 điểm). Chỉ ra và phân tích tác dụng của biện pháp tu từ được sử dụng trong hai câu cuối của bài thơ?

*Bức tranh đẹp tựa thiên đường
 Hồn thơ trôi dạt nặng vương nghĩa tình.*

Câu 4. (0.5 điểm). Cho biết ý nghĩa của hai từ láy: “chòng chành”, “ngân nga”

Câu 5. (1.0 điểm). Qua vẻ đẹp quê hương của bài thơ “Bức tranh quê” - tác giả Hà Thu, em thể hiện tình cảm của mình với quê hương như thế nào khi xa quê.

II. PHẦN VIẾT (6.0 điểm)

Câu 1. (2 điểm). Viết đoạn văn khoảng 200 chữ phân tích bài thơ “Bức tranh quê” của tác giả Hà Thu trong phần đọc hiểu, trong đoạn văn có sử dụng câu ghép (gạch chân và ghi chú).

Câu 2. (4 điểm). Trình bày suy nghĩ của em bằng một bài văn khoảng 400 chữ về chủ đề: giá trị của hạnh phúc gia đình.

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT**THỰC HIỆN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****Phần I. ĐỌC HIỂU****Câu 1****Phương pháp giải:**

Quan sát số chữ mỗi câu, cách gieo vần, nhịp điệu → xác định thể thơ.

Lời giải chi tiết:

Bài thơ được sáng tác theo thể thơ lục bát

Dấu hiệu: có sự xuất hiện của câu 6–8 chữ, vần gieo nhịp nhàng cuối câu.

Câu 2**Phương pháp giải:**

Liệt kê các hình ảnh xuất hiện trong bài → phân tích giá trị biểu đạt.

Lời giải chi tiết:

Nhà thơ đã gọi nhắc đến các hình ảnh: dòng sông, cánh cò, đàn bò, đồng cỏ xanh, sáo diều, khung cảnh thanh bình. Những hình ảnh ấy khắc họa vẻ đẹp bình dị, thơ mộng và yên bình của quê hương, gợi nên tình yêu tha thiết, nghĩa tình gắn bó với quê.

Câu 3**Phương pháp giải:**

Xác định biện pháp tu từ trong 2 câu cuối → phân tích ý nghĩa.

Lời giải chi tiết:

- Biện pháp tu từ: so sánh (“Bức tranh đẹp tựa thiên đường”) và nhân hóa/ẩn dụ (“Hồn thơ trời dậy nặng vương nghĩa tình”).
- Tác dụng: Làm nổi bật vẻ đẹp tuyệt vời, trong sáng của bức tranh quê; khơi gợi cảm xúc đạt dào, niềm tự hào và tình nghĩa sâu nặng với quê hương.

Câu 4**Phương pháp giải:**

Giải thích nghĩa của từ lấy theo sắc thái biểu cảm, gợi hình.

Lời giải chi tiết:

- “Chòng chành”: gợi sự chao nghiêng, rung lắc, tạo hình ảnh sinh động của cánh cò bay.
- “Ngân nga”: gợi âm thanh kéo dài, vang xa, du dương, tạo cảm giác êm đềm, ngọt ngào.

Câu 5**Phương pháp giải:**

Liên hệ bản thân → bày tỏ tình cảm với quê khi xa quê → trình bày ngắn gọn 7–10 dòng.

Lời giải chi tiết:

Khi xa quê, em luôn nhớ về hình ảnh cánh đồng xanh, dòng sông tuổi thơ, những âm thanh quen thuộc của lũy tre, tiếng sáo diều vi vu. Quê hương với em không chỉ là nơi chôn nhau cắt rốn mà còn là nơi nuôi dưỡng tâm hồn, cho em nguồn sức mạnh để vươn lên. Mỗi lần đi xa, trong em lại trỗi dậy niềm tự hào, tình thương nhớ khôn nguôi dành cho mảnh đất thân thương. Em tự hứa sẽ cố gắng học tập, rèn luyện để mai này trở về xây dựng quê hương ngày càng giàu đẹp.

PHẦN II. VIẾT**Câu 1****Phương pháp giải:**

- Giới thiệu bài thơ.
- Phân tích các hình ảnh, âm thanh trong thơ → vẻ đẹp quê hương.
- Nêu cảm nhận, tình cảm.
- Có sử dụng câu ghép (gạch chân và ghi chú).

Lời giải chi tiết:

Bài thơ *Bức tranh quê* của Hà Thu đã khắc họa một bức tranh quê hương mộc mạc mà giàu sức gợi. Hình ảnh dòng sông uốn quanh, cánh cò bay, đàn bò gặm cỏ, sáo diều vi vu trong gió đã vẽ nên không gian thanh bình, thơ mộng. Qua đó, ta cảm nhận được quê hương không chỉ đẹp mà còn chan chứa yêu thương, nghĩa tình. Đặc biệt, hai câu thơ cuối “Bức tranh đẹp tựa thiên đường/ Hồn thơ trỗi dậy nặng vương nghĩa tình” đã cho thấy niềm tự hào, tình yêu tha thiết của tác giả dành cho quê hương. *Em rất yêu bài thơ này, bởi nó gợi nhắc em về tuổi thơ trong sáng và thôi thúc em biết ơn quê hương.* Nhờ ngôn ngữ giản dị mà tha thiết, bài thơ như một khúc ca ngợi ca vẻ đẹp quê hương, gieo vào lòng người đọc tình yêu và niềm gắn bó với cội nguồn.

Chú thích: câu ghép được in nghiêng

Câu 2**Phương pháp giải:**

1. Mở bài: Giới thiệu vấn đề: hạnh phúc gia đình – giá trị quan trọng.

2. Thân bài:

- Giải thích hạnh phúc gia đình là gì.
- Ý nghĩa: là điểm tựa tinh thần, nguồn động viên, môi trường nuôi dưỡng nhân cách.
- Biểu hiện: yêu thương, chia sẻ, tôn trọng, quan tâm lẫn nhau.
- Thực trạng: một số gia đình thiếu gắn kết, con cái chịu thiệt thòi.

- Bài học: biết trân trọng, giữ gìn, vun đắp hạnh phúc gia đình.

3. Kết bài: Khẳng định: Hạnh phúc gia đình là giá trị bền vững, cần được nâng niu.

Lời giải chi tiết:

Gia đình là cái nôi nuôi dưỡng mỗi con người, và hạnh phúc gia đình chính là giá trị thiêng liêng mà ai cũng khao khát có được. Hạnh phúc gia đình là khi các thành viên sống chan hòa yêu thương, quan tâm, chia sẻ, tôn trọng lẫn nhau, cùng nhau vượt qua khó khăn.

Hạnh phúc gia đình có ý nghĩa vô cùng to lớn. Đó là chỗ dựa tinh thần vững chắc, là nơi mỗi người tìm thấy sự bình yên sau những bộn bề cuộc sống. Gia đình còn là môi trường đầu tiên và quan trọng nhất để hình thành nhân cách, bồi dưỡng tình cảm và nuôi dưỡng ước mơ của mỗi người. Một gia đình hạnh phúc sẽ tạo nên những con người sống nhân ái, có trách nhiệm, góp phần xây dựng xã hội tốt đẹp hơn.

Thực tế hiện nay, không phải gia đình nào cũng giữ được hạnh phúc trọn vẹn. Có những gia đình vì thiếu sự chia sẻ, thấu hiểu mà nảy sinh mâu thuẫn, ảnh hưởng đến con cái. Điều đó càng cho thấy việc giữ gìn và vun đắp hạnh phúc gia đình là vô cùng cần thiết. Mỗi thành viên cần biết yêu thương, nhường nhịn, tôn trọng lẫn nhau; cha mẹ quan tâm, lắng nghe con cái; con cái hiếu thảo, biết ơn cha mẹ.

Tóm lại, hạnh phúc gia đình là một giá trị tinh thần cao quý, là nền tảng vững chắc để mỗi người trưởng thành. Mỗi chúng ta cần biết trân trọng, gìn giữ và góp phần vun đắp hạnh phúc trong gia đình mình, bởi gia đình hạnh phúc chính là mái ấm yêu thương của cuộc đời.